

דאלימי לאפקועי ממונא – That they are powerful to extricate money

OVERVIEW

The גמרא stated that even if we assume that הלל was מתקן a פרוסבול for future generations but he limited the power of writing a פרוסבול to a respected בי"ד, which has the power to extricate money. תוספות qualifies this statement.

רבינו תם כתב פרוסבול כי היה אומר דלא בעינן בית דין חשוב שבדור¹ –

The ר"ת wrote a פרוסבול (for those that needed it) for he would say, the only requirement is that it should be a prominent בי"ד of that generation -

ואשכחנ נמי (לקמן לז, א) שהיו מקילין רבנן דבי רב אשי דמסרי מילייהו אהדדי² –

And we also find that the students in the academy of אשי רב were lenient (regarding פרוסבול); they would merely 'give over' words to each other (without even writing a פרוסבול).³

⁴ continues with a (seemingly) unrelated issue: תנן במסכת שביעית (פרק י' משנה ה')

פרוסבול המוקדם כשר והמאוחר פסול⁵ –

We learnt in a משנה in שביעית; 'a predated פרוסבול is כשר, however a postdated פרוסבול is פסול' -

ומפרש בירושלמי⁶ משום דפרוסבול אינו מועיל מה שמלוה אחר כתיבת פרוסבול⁷ –

And he explains in ירושלמי, since a פרוסבול is not effective for that which he lends out after the writing of the פרוסבול; it is -

אלא למה שהלוה קודם זמן⁸ הכתוב בפרוסבול –

---

¹ It is not necessary for the בי"ד to be able to extricate money. In the times of the גמרא the criterion for a בי"ד was a דאלימי לאפקועי ממונא which was בי"ד.

² They would say orally to each other the text required to be written in a פרוסבול (see there רש"י).

³ These אשי רב דבי רב אשי were (presumably) not as חשוב as the בי"ד of אסי רב אמי, and they were not לאפקועי ממונא (and they did not even write the פרוסבול), this shows that there was a leniency practiced in regards to a פרוסבול, therefore the ר"ת maintained that he could (surely) write a פרוסבול. See "Thinking it over".

⁴ See מהר"ם שי"ף.

⁵ By a regular הלואה it is the opposite a פסול is שטר מוקדם because it enables the מלוה to collect from buyers who bought before the actual loan took place (but after the bogus date on the שטר). However a מאוחר is שטר for it does not harm anyone (except for the מלוה who agrees to it).

⁶ In our ירושלמי it is on (פ"י ה"ג) דף ל, א. The text there states שהיו מפרשיהו המוקדם כשר מפני שהורע כחו של מלוה והמאוחר פסול מפני שמייפה כחו של מלוה.

⁷ In the פרוסבול it states that he is transferring all his loans to בי"ד. He can only transfer that which he lent, but not his future loans.

⁸ The word 'זמן' should seemingly be deleted (for the פרוסבול is effective only for the loans which happened before the writing of the פרוסבול, but not before the dating of the פרוסבול [if it was postdated] as תוספות just said [אינו מועיל]). Alternately תוספות may be discussing a case where he predated the פרוסבול; in that case the פרוסבול is not effective for the loans that are after this date, even though the loans were given before the פרוסבול was written. See נח"מ.

- פרוסבול is only effective for what he lent before [the date written in] the

ולכך מאוחר פסול⁹ דמרויח שלא כדין כל מה שהלוה אחר כתיבת פרוסבול עד זמן הכתוב בו:
And therefore a post dated פרוסבול is פסול because the lender unlawfully gains
all the loans which he lent after the writing of the פרוסבול¹⁰ until the date which
is written in the פרוסבול.

SUMMARY

A פרוסבול can be written by a חשוב שבדור בי"ד חשבו. The פרוסבול is effective for all loans that were made before the writing (and dating?) of the פרוסבול. Any loans made after the writing of the פרוסבול are not exempt from כספים.

THINKING IT OVER

Are the רבנן דבי רב אשי (who were מסרי מילי אהדדי)¹¹ arguing against שמואל (who maintains לא כתבין פרוסבול אלא אי בבי דינא דסורא וכו')¹² or not?

---

⁹ Let us assume the date on the פרוסבול is ר"ה כסלו. The actual פרוסבול was written a month earlier on חשון ר"ה. All loans that were made during חשון should not be covered by the פרוסבול, since these loans did not exist when he made the פרוסבול. However the מלוה will show the פרוסבול שטר dated ר"ה כסלו and will illegally include all the loans he made during חשון.

¹⁰ פרוסבול should apply to these loans since they were lent after the writing of the פרוסבול.

¹¹ See footnote # 3.

¹² See אמ"ה # 269.